DE LA EUROPA FIRMELOR LA FIRMELE EUROPENE

Euroeconomia XXI

„Nerecunoștința este copilul legitim al binefacerii”
Mihail Sadoveanu

SĂPTĂMÂNAL FINANCIAR - ECONOMIC nr. 382 anul IX vineri, 10 mai 2013 1 RON

PUNCTUL PE EUROPA

Istorie economică. Actualitate economică.

Vara anului 1939. O istorie care se repetă? (I)

– Microbii blazării, cupidității și ignoranței în confruntare cu spulberarea speranțelor –

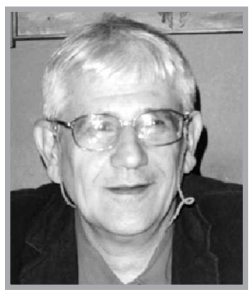

„Ce-a fost a fost, ce este e.
Și va mai fi ce se cuvine,
Nu te-ntreba să știi de ce
Căci nici nu poți și nici nu-i bine”
Duiliu Zamfirescu

Dan **POPESCU**

... Ne aflăm în Franța, în vara fierbinte – temperaturi ridicate la soare și la umbră, la munte și la șes, la mare, pe litoral dar nu numai atât – a anului 1939. Războiul cu Germania bătea la ușă. Însă foarte mulți erau dintre cei care credeau că va putea fi evitat. Așa cum cu un an înainte, întâlnirea de la Munchen, cu precădere dintre Hitler, Chamberlaine și Daladier – „întâlnire a ultimei șanse”, cum se afirma în presa vremii – se finalizase cu un „Tratat”. Un „Tratat” care la vremea aceea a reprezentat un adânc suspin de ușurare...

continuare în pag. 4-5

Berlinul interbelic

20 de mărturii: tinerii și cetățenia europeană Impresii dintr-o Vizită de studiu și documentare la București 18 – 19 aprilie 2013

Profilul studenților participanți la proiect: Relații internaționale și studii europene (RISE)

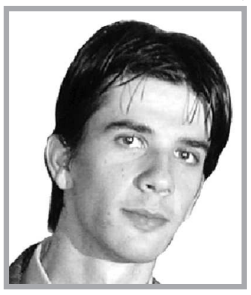

dr. Dan-Alexandru **POPESCU**, ULBS

Centrul European de Documentare de pe lângă Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, în parteneriat cu Asociația Europeană SIBIU 2020 pentru Educație și Cultură a.s.b.l. din Bruxelles au organizat, în perioada 18-19 aprilie 2013, o **Vizită de studiu și documentare la București**, la diverse instituții de profil din domeniul Relații internaționale și Studii europene. Acțiunea vine în întâmpinarea Zilei de 9 mai, Sărbătoarea Europei și încearcă să ofere studenților participanți la program (aprox. 30 de persoane) o viziune aplicată asupra teoriei construcției comunitare, prin identificarea instituțiilor și a politicilor definitorii pentru viața social-politică europeană.

Manifestarea a reprezentat cea de-a VIII-a ediție a proiectului „Zilele Cariere europene – cariere internationale”, început în anul 2008 și care a trezit, în permanență, interesul comunității academice și studențești, atât la nivel local și național, cât și în plan european.

continuare în pag. 6 - 7

Bucureşti, Ministerul de Externe

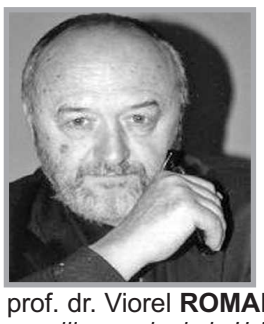

prof. dr. Viorel **ROMAN,**
consilier academic la Univ. din Bremen - Germania

Corespondențe din Germania

• Antioccidentalism

pagina 7

• Germanizarea Europei

pagina 7

Civitas Mediensis (VII)

Candelabru de la Palatul Parlamentului produs la Vitrometan Mediaș

Petru-Ovidiu DUMBRĂVEANU pag. 8

Politica liberală

masterand Georgios **VASILEIADIS,** Facultatea de Administrație şi Afaceri, Universitatea din Bucureşti

pagina 2

Thomas Malthus și teoria sa demoeconomică

masterand Georgios **VASILEIADIS,** Facultatea de Administrație şi Afaceri, Universitatea din Bucureşti

Lucrarea care l-a consacrat pe Thomas Malthus drept reprezentant marcant al liberalismului clasic este “Eseu asupra principiului populației”. Față de gânditorii vremii, el are o optică aparte în ceea ce privește analiza realităților economico-sociale existente la acea dată. Este vorba de faptul că a urmărit să surprindă impactul pe care-l poate avea asupra societății creșterea populației. Teoria malthusiană asupra creșterii populației a avut consecințe analitice ce au făcut-o să devină parte integrantă a economiei clasice, mult timp după ce “viziunea” sub care a fondat-o Malthus a fost lăsată la o parte.

În lucrarea malthusiană, “Principii de economie politică” (1820) Malthus încearcă o tranșare a disputei privind legăturile științei economice cu o serie de domenii înrudite, autorul susținând că“ Economia politică are mai mult relații cu morala și politica decât cu științele matematice”.El va susține ca economia politică a devenit știință atunci când a putut fi în măsură să explice avuția națiunilor, sursele acesteia, modul de întrebuințare, de reproducere și sporire.

continuare în pag. 2

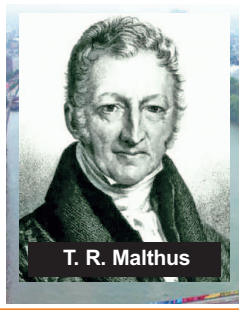

T. R. Malthus

Vedere din Londra

9 mai - Sărbătoarea Europei

Aplicații ale Teoremei lui Thomas în economie

conf. univ. dr. Dorel **MORÂNDĂU,** ULBS

Se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui **William Isaac Thomas** (13 August 1863 – 5 Decembrie 1947), sociolog american, fost președinte al American Sociological Society (acum ASA), profesor la Universitatea din Chicago. Opera sa, nu foarte întinsă ca dimensiuni, rămâne valoroasă prin conținut. Lucrarea ”Țăranul polonez în Europa și America”, scrisă împreună cu Florian Znaniecki, este o lucrare monumentală, clasică care se studiază și astăzi în universitățile americane. O altă lucrare importantă este ”Copilul în America: probleme de comportament și programe” (New York: Knopf, 1928), scrisă împreună cu soția sa Dorothy Swaine Thomas. În această lucrare apare pentru prima dată, ceea ce mai târziu avea să se numească *teorema lui Thomas* (Op. cit p 572): "If men define situations as real, they are real in their consequences" (dacă oamenii definesc situațiile ca reale, ele sunt ”devin” reale în consecințele lor).

continuare în pag. 3

Vedere din New-York

Thomas Malthus și teoria sa demoeconomică

masterand Georgios **VASILEIADIS,**
Facultatea de Administrație şi Afaceri,
Universitatea din Bucureşti

urmare din pagina 1

Potrivit concepției malthusiene, avuția cuprinde acele bunuri și servicii materiale si imateriale care pot servi omului și care au valoare de schimb sau, cum spune însuși autorul, acele "obiecte materiale necesare, utile sau plăcute omului care au solicitat un efort al activității umane pentru a fi apropiat"[14,pag.257].

Crearea avuției presupune efort uman, dar nu orice muncă este creatoare de avuție, consideră Malthus. Avuția este creată de către munca productivă. Munca productivă poate fi estimată prin cantitatea și valoarea obiectului produs. Serviciile personale "sunt acel gen de muncă sau de activitate care, în ciuda marii sale utilități și marii sale importanțe nu poate intra în estimarea avuției naționale" [14,pag.293]. Malthus adoptă concepția, potrivit căreia, avuția trebuie să crească continuu și în același mod să se consume. Criticând legea lui Say, Malthus sesizează că, prin acumularea accentuată de capital pot apărea și se pot manifesta o serie de nepotriviri între creșterea cererii și cea a ofertei. Acumularea accentuată de capital stimulează oferta generală de mărfuri și servicii, concomitent cu limitarea cererii solvabile, fapt care pregătește terenul pentru crize și șomaj [5,pag.96].

El caută să explice să găsească posibile soluții la problema sărăciei și a lipsei de locuri de muncă în condițiile creșterii avuției și a capitalului; la problema supraaglomerării piețelor cu mărfuri și crizelor prin intermediul teoriei demo-economice.

În ceea ce privește valoarea și avuția, precum și raporturile ce se stabilesc între acestea, Malthus le consideră a fi categorii economice intim legate între ele și totuși diferite ca origine, substanță, natură și mărime. Malthus recunoaște meritul lui Ricardo de a fi arătat că valoarea, ca substanță socială, este creată de muncă, în timp ce avuția este rezultatul conlucrării omului cu natura, ajutat de capital. După îndelungi căutări și oscilații, Malthus, va adera la teoria ricardiană a considerării muncii drept izvor al valorii mărfii. Pornind de la ipoteza, potrivit căreia capitalul este considerat muncă acumulată, Malthus face distincție între capitalul constant, numit capital "care comandă", și capitalul variabil, în accepțiunea sa "capitalul care este comandat".

În abordarea teoriei repartiției veniturilor factorilor de producție a raporturilor dintre ele și clasele sociale ce și le însușesc, Malthus se află în opoziție fața de teoria ricardiană de aceea și factură. Thomas Malthus respinge ideea că renta ar fi acel impozit asupra societății pe care aceasta îl plătește, ca să întrețină o clasă parazitară. Din contră, logica malthusiană socotește renta drept un venit justificat și meritat, ca toate celelalte venituri, ba chiar cu funcții mai importante decât ele, în contextul realizarii re-

Th. R. Malthus

D. Ricardo

productiei.

Ideea malthusiană era, că prin menținerea acelei clase parazitare se asigura un consum permanent de bunuri în societate, ceea ce determina reluarea procesului reproductiv. Se ridica însă o mare problemă: de ce să se reducă posibilitățile de acumulare a capitalului pentru întreținerea clasei parazitare, când foarte bine s-ar fi putut spori veniturile celor săraci și ridicarea standardului lor de viață? La această întrebare Malthus răspunde că orice îmbunătățire a nivelului de trai al populației sărace nu ar determina decât stimularea înmulțirii ei naturale și prin aceasta s-ar ajunge într-un "cerc vicios" – la viitorul sumbru preconizat omenirii de teoria malthusiană a creșterii populației.

Politica liberală

masterand Georgios **VASILEIADIS,**
Facultatea de Administrație şi Afaceri,
Universitatea din Bucureşti

Cât privește noțiunea de *„liberalism",* facem precizarea că termenul este utilizat aici **în înțelesul european** (continental), deci al unei politici de dreapta care promovează sectorul privat, piața liberă și responsabilitatea individuală, corespunzând *„republicanismului"* american și *„conservatorismului"* britanic, în timp ce conotația termenului *„liberalism"* în țările de limbă engleză este în prezent mai degrabă a unei politici de stânga, cu accente progresiste, egalitariste și umaniste, corespunzând social-democrației europene.

A doua precizare importantă legată de terminologie este necesară pentru a clarifica și utilizarea „neo-liberalismului" tot într-o accepțiune de dreapta, non-keynesiană. Este știut faptul ca până în anii '60 au existat proiecții de identificare doctrinară a keynesianismului cu liberalismul social și cu neo-liberalismul. Ulterior s-a revenit iar neo-liberalismul este înțeles tocmai ca o replică viguroasă la principiile economiei politice, ale planificării, redistribuției și intervenției de orice fel a statului în economie și implicit ca o revenire la principiile liberalismului clasic promovat într-un discurs modern și actualizat de Noua Dreaptă.

Aceste precizări terminologice sunt întotdeauna necesare atunci când se ia în discuție **modelul liberal european** în comparație cu cel anglo-american, în dorința de a risipi o posibilă confuzie. În cazul particular al Marii Britanii, situația este și mai complicată, având în vedere că atât lordul William Henry Beveridge cât și economistul J. M. Keynes - fondatorii ideologiei statului bunăstării în Europa postbelică, model pe care astăzi îl considerăm în analize drept tipic *„social-democrat"* - erau membri ai Partidului Liberal englez.

Referindu-se la acest paradox, ca liberalismul să nu mai însemne libertăți și responsabilități individuale, piața și concurența liberă, capitalism și prosperitate prin inițiativa particulară chiar *„la el acasă"* (în țările de limbă engleză), adică acolo unde s-a născut și unde are cea mai adâncă tradiție, Milton Friedman afirma *„ .... din cauza degenerării termenului de liberalism, ideile ce s-au format în trecut sub această denumire sunt, în prezent, etichetate drept conservatoare [...], astfel încât liberalismul a căpătat în Statele Unite un înțeles cu totul diferit de cel pe care îl avea în secolul XIX sau îl are astăzi pe o mare parte a continentului european [...]. Liberalul secolului XIX privea extinderea libertății ca pe cea mai eficientă cale pentru promovarea bunăstării și egalității; liberalul secolului XX privește bunăstarea și egalitatea fie ca premise, fie ca alternative ale libertății. În numele bunăstării și al egalității, liberalismul secolului XX a ajuns să favorizeze o reînviere a acelor politici de intervenție și de paternalism ale statului, împotriva cărora lupta liberalismul clasic"* (Friedman, 1995).

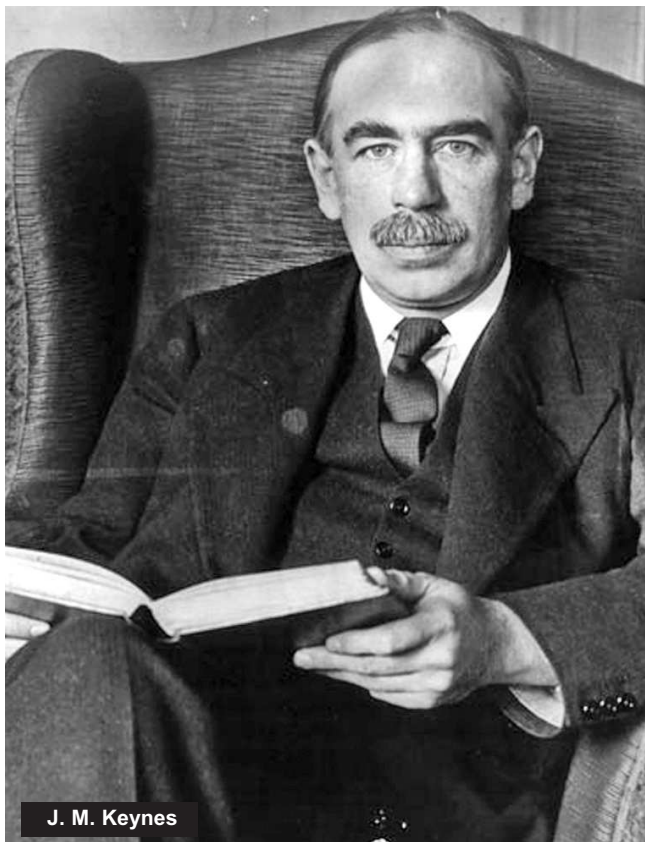
J. M. Keynes

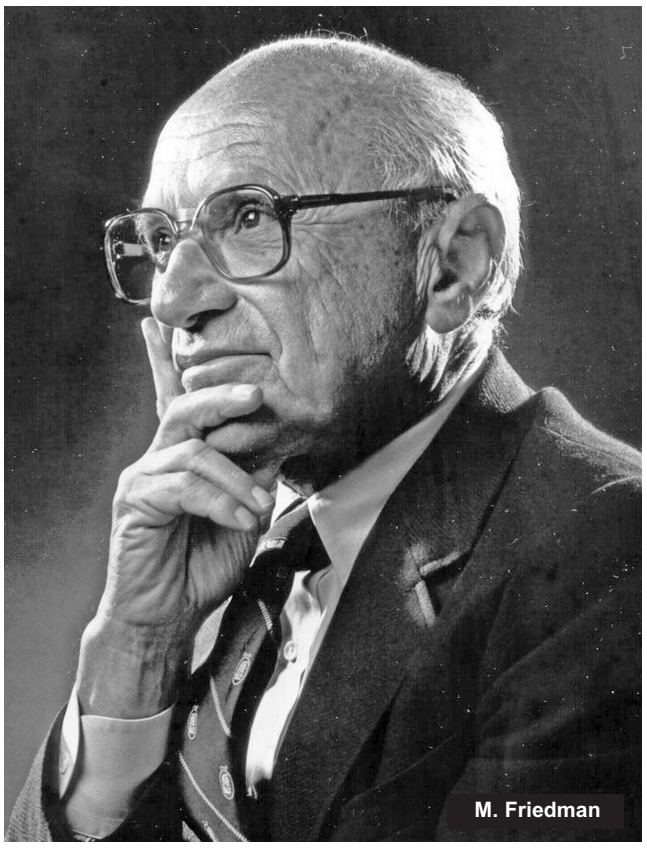
M. Friedman

Deci, pentru a încheia acest cadru introductiv, convenim ca sensul „liberalismului" (același cu al neo-liberalismului) în cercetarea de față este cel anti-keynesian, schitat de Hayek și Friedman și promovat în anii '80 de guvernarea conservatoare Thatcher și de administrația republicană Reagan. Acest model este bazat pe statul minimal, selectivitate socială și exigente economice, pe stimularea performanțelor individuale și acceptarea diferențelor rezultate în urma liberei concurențe de pe piață.

Aplicații ale Teoremei lui Thomas în economie

conf. univ. dr. Dorel **MORÂNDĂU,**
ULBS

urmare din pagina 1

Deși cartea a fost scrisă de cei doi soți, astăzi se știe exact că formularea teoremei îi aparține lui William Thomas (într-un articol de mari dimensiuni intitulat "The Thomas Theorem and The Matthew Effect", publicat în Social Forces nr 74 dec 1995, Robert K Merton întreprinde o analiză minuțioasă asupra istoriei și conotațiilor cu care a circulat teorema, concluzionând - și în urma corespondenței purtată cu Dorothy Swaine Thomas - că aceasta îi aparține exclusiv lui William Thomas). Thomas a plecat în elaborarea teoremei de la analiza situației în diferite contexte. Analiza sa situațională este utilizată cu precădere în sociologia migrației, unde el elaborează o tipologie a imigranților în America (Colonistul, Idealistul Politic, Intelectualul s.a.).

Numeroase evenimente întâmplate în America dar și în întreaga lume au dovedit viabilitatea teoremei lui Thomas. 10 ani mai târziu, după publicarea lucrării, în 1938 o piesă radiofonică avea să producă haos în New York și să amintească de forța teoremei lui Thomas.

Orson Welles (1915-1985) actor, scriitor, regizor american, și-a desfășurat activitatea în teatru, radio și film. A câștigat faima internațională în 1938 când, în calitate de regizor și narator al piesei radiofonice „Războiul lumilor", a reușit să creeze o adevărată panică la nivelul ascultătorilor, datorită realismului piesei respective. Piesa în cauză a fost o adaptare după romanul cu același nume al lui H.G. Wells, publicat în 1898 și considerat ca fiind prima povestire care descrie în detaliu un conflict între oameni și extratereștri. Autorul romanului, Herbert George Wells (1866-1946), scriitor englez, este cunoscut ca părintele genului science-fiction. Printre cele mai cunoscute opere literare ale sale din această categorie se numără Războiul Lumilor, Mașina Timpului, Omul Invizibil.

Piesa de teatru a fost difuzată între orele 8.15 și 9.30 p.m. și avea ca subiect al acțiunii un război interplanetar declanșat în New Jersey și New York. Două treimi din prima oră a piesei de radio a avut ca subiect prezentarea de informații sub forma unui buletin de știri care transmitea cum un fel de „meteorit", un „cilindru metalic", din care au coborât niște ființe ciudate, a aterizat pe Terra și a declanșat un atac cu gaze. Acest fapt a contribuit la construirea unei percepții greșite a ascultătorilor care au crezut că evenimentele sunt reale. Deși înainte de a începe piesa de teatru, aceasta a fost anunțată (prin mesajul: Columbia Broadcasting System și stațiile partenere îl prezintă pe Orson Welles și teatrul Mercury in „Războiul lumilor" de H. G. Wells), se pare că ascultătorii au pierdut informația sau au considerat-o nerelevantă pe fondul autenticității acțiunii puse în scenă de Welles. Omisiunea poate fi explicată și de faptul că în acea perioada emisiunile radio erau deseori întrerupte pentru a se transmite știri despre evenimentele militare care aveau loc în Cehoslovacia. Acel șir de „informații" nu a fost asociat cu piesa ci cu un buletin de știri, un soi de breaking news, care transmitea informații de interes capital pentru populație. Stilul piesei era atât de viu încât conținutul părea real și nu ficțiune.

Tonul naratorului, autenticitatea comportamentului acestuia i-a determinat pe ascultători să ia cât se poate de în serios informațiile și să se comporte ca atare. O serie de persoane au avut nevoie de îngrijiri medicale datorită șocului suferit.

O parte dintre locuitori au încercat să verifice informațiile respective si au sunat la poliție, ziar, radio de unde li s-a explicat că este vorba despre ficțiune și nu există motive de îngrijorare. Ca reacție, toate aceste instituții au trimis prin canale specifice informări cum că este vorba despre o piesă, o poveste imaginară, nu e nimic real. Cu toate acestea, o mare parte dintre locuitori au considerat că nu mai este timp pentru verificarea datelor și mai bine țin cont de sfaturile din așa zisul „buletin de știri". Prin urmare, au părăsit locuințele pentru a merge spre locuri unde să se afle în siguranță. „Știrile" s-au împrăștiat rapid pe principiul zvonului. Două femei ai căror soți se aflau la teatru au sunat la directorul acestei instituții si i-au cerut să le spună soților lor să părăsească imediat clădirea (The New York Times 31 oct 1938).

Unii locuitori chiar spuneau că au văzut invazia, motiv pentru care și-au umplut mașinile cu benzină, și-au luat familiile și au mers la Poliție pentru a li se spune încotro să se îndrepte pentru a fi în siguranță. În campusul din Brevard 5 studenți au leșinat iar colegii lor au trăit o jumătate de oră de panică, timp în care se luptau pe telefoane pentru a-și chema părinții să vină să îi ia.

Redacția ziarului New York Times a primit 875 de telefoane într-un timp foarte scurt. 42 de locuitori din localitatea Harlem au mers la stațiile de Politie și au spus că au împachetat și sunt pregătiți să părăsească localitatea, numai să li se spună unde trebuie să meargă. Unul dintre ei a insistat că l-a auzit pe președinte la radio sfătuindu-i să părăsească orașul.

În Westchester autoritățile au crezut că sunt victimele unor glume. Au fost sunate insistent de locuitori care au întrebat "unde au fost omorâți cei 40 de polițiști" (parte din piesă). În anumite spitale și penitenciare s-a decis închiderea radiourilor pentru că persoanele din aceste instituții au acordat crezare informațiilor și exista riscul declanșării unei stări de panică.

În anumite zone au fost mobilizate echipe de voluntari care să ajute la gestionarea situației, în special îngrijirea răniților. Chiar și în momentul în care locuitorilor li se spunea că situația nu era reală aceștia erau destul de confuzi, neștiind pe cine să creadă...

În Jersey un număr mare de oameni și-au părăsit locuințele și au stat în stradă uitându-se cu teamă spre cer. Între timp a apărut o patrulă de poliție care a încercat să îi liniștească, explicându-le despre ce este vorba.

În Newark traficul a fost blocat de aproximativ 20 de familii care au ieșit în stradă și au chemat poliția pentru că „erau amenințați de un atac cu gaze". O ambulanță, trei mașini de poliție și o mașină de intervenție cu opt specialiști, care au adus măști de gaze și inhalatoare, au ajuns și i-au găsit pe oameni cu batiste umede pe față mutându-și lucrurile din casă în autovehicule pentru a părăsi orașul. În centrul aceleiași localități cincisprezece persoane au avut nevoie de intervenție medicală datorită șocului suferit. Alte trei persoane, care aveau copiii sub tratament în instituții specializate, au sunat că vor merge să îi ia pentru a părăsi orașul, dar au fost liniștite de autorități (The New York Times 31 oct 1938).

Un membru al comunității baptiste a intrat într-o biserică în timpul oficierii slujbei și a strigat că un meteorit a căzut și a provocat mari distrugeri, motiv pentru care sunt în pericol. În acel moment au început a se roage pentru a fi salvați din acea „catastrofă".

Un individ neidentificat a încercat să intre în clădirea unui teatru pentru a-i avertiza pe spectatori că un meteorit a căzut lângă New Brunswick și împrăștie gaze toxice peste tot. A fost oprit de managerul teatrului care a chemat poliția și i s-a explicat că totul era ficțiune. Toată operațiunea de gestionare a situației a fost îngreunată de faptul că liniile telefonice au fost blocate astfel încât nici autoritățile nu mai puteau comunica între ele pentru a cere explicații despre situația din diferite orașe.

Ulterior The Columbia Broadcasting System a explicat că piesa era o adaptare după romanul lui Wells, dar regizorul Orson Welles a înlocuit locațiile engleze de desfășurare a acțiunii cu locații americane pentru ca detaliile să fie cât mai interesante pentru publicul american. De asemenea, au transmis că a fost precizat de patru ori caracterul imaginar al emisiunii înaintea începerii acesteia, dar se pare că nu a fost recepționată această informație. Regizorul și-a exprimat profund regretul pentru cele întâmplate și a spus că probabil nu va mai alege să difuzeze așa ceva. Totodată a afirmat că s-a gândit că ascultătorii se pot plictisi dacă aud ceva atât de ireal, motiv pentru care a încercat să facă transmisia cât mai activă și cât mai reală.

*

Astăzi, teorema lui Thomas are multe aplicații în România de după decembrie 1990. O serie de bănci românești, între care Banca Dacia Felix, Bankcoop, Banca Religiilor s-au supus acestei teoreme. Sigur că o serie de inginerii financiare au făcut vulnerabile aceste bănci, dar impactul cel mai important a fost zvonul că aceste bănci sunt insolvabile și atunci când clienții s-au repezit să-și scoată banii s-a produs colapsul. Ei au definit o situație ca reală (banca nu are bani!) care a devenit reală în consecințele ei. Același lucru s-a întâmplat și cu BCR în 2000 când un zvon asemănător a creat panică printre deponenți și lumea s-a repezit să scoată banii pe care îi aveau depuși la bancă. La Sibiu a fost spart un geam de la bancă și oamenii au ieșit cu sacii cu bani. S-a dovedit în final că banca e solvabilă dar cei care au făcut această acțiune au reușit în ceea ce și-au propus: să arate că banca este vulnerabilă pentru a o cumpăra pe un preț de nimic! Acest lucru nu a reușit și în final vânzarea BCR-ului a fost o reușită. Nu s-a aflat niciodată cine a lansat acest zvon.

Mesajele venite de la oameni credibili, cum ar fi guvernatorul Băncii Naționale a României, Mugur Isărescu, pot influența comportamentul indivizilor: atunci când le spui că leul este puternic (să-și țină economiile în lei). Economistul Mugur Isărescu este dublat de un fin psihosociolog ceea ce face să adauge propria sa forță (simbolică) funcționalității monedei naționale.

Cercetările contemporane asupra conștiinței arată că noi putem modifica universul în care noi participăm printr-o conștientizare a obiectivelor pe care dorim să le realizăm. În acest context teorema lui Thomas poate avea aplicații pozitive în viața socio-economică.

Astăzi un deziderat important al oricărei societăți este construcția încrederii, de la nivel instituțional până la nivel individual (sociologii măsoară sistematic nivelul încrederii). Gradul de complexitate al societăților a crescut în timp ce nivelul încrederii a scăzut. Francis Fukuyama arată că în America există un declin semnificativ al încrederii. Dacă la 1900 strângeai mâna partenerului de afaceri și spuneai "deal" și cu asta afacerea era încheiată, astăzi lucrurile s-au schimbat dramatic. Luați orice contract cu o firmă de asigurări sau cu o bancă și o să vedeți câte pagini are și cât timp vă trebuie pentru a citi și a înțelege ce scrie acolo. Cei mai mulți renunță să facă acest lucru! Neîncrederea este reciprocă! Scăderea încrederii sau lipsa de încredere reduc dinamica societății.

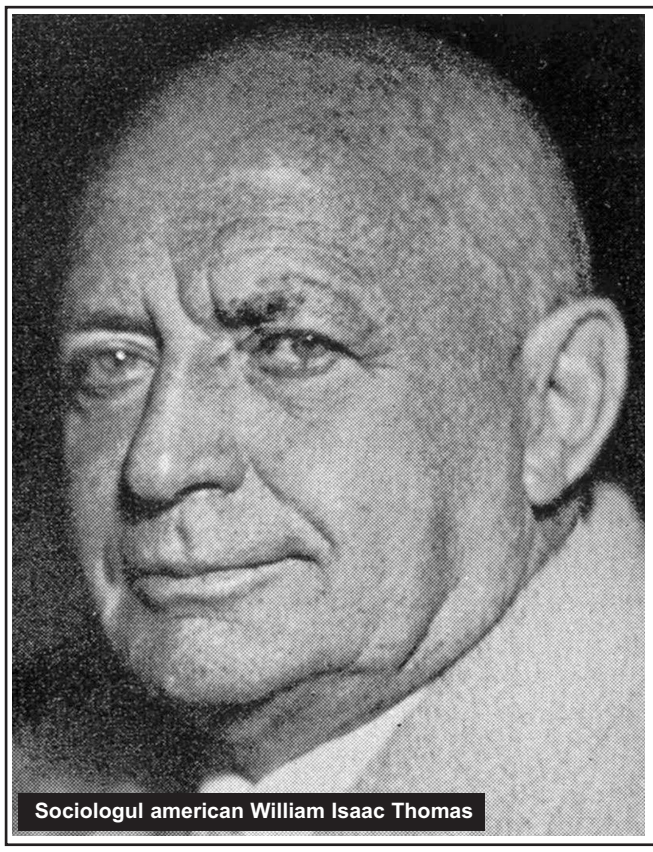

Sociologul american William Isaac Thomas

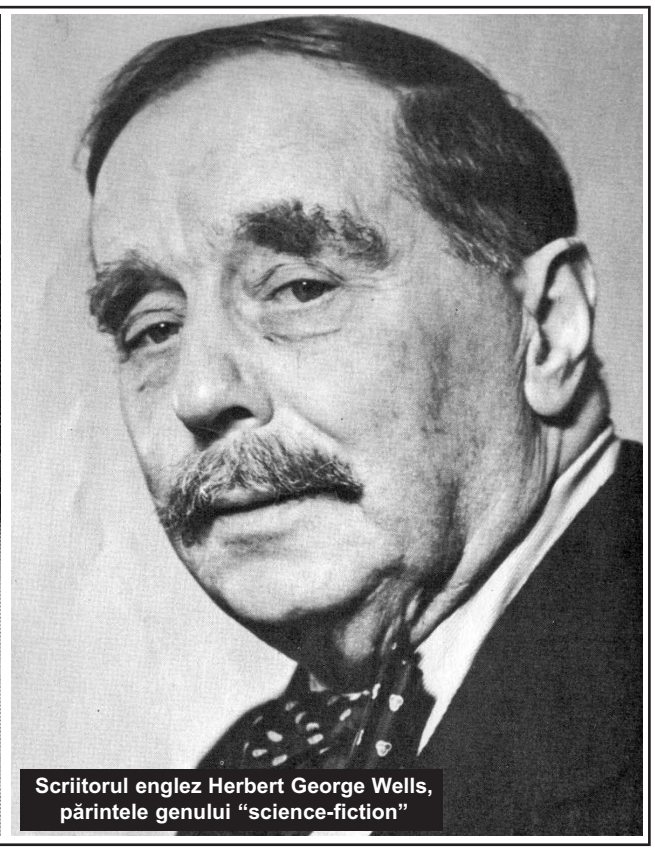

Scriitorul englez Herbert George Wells, părintele genului "science-fiction"

Orson Wells, actor, scriitor şi regizor american

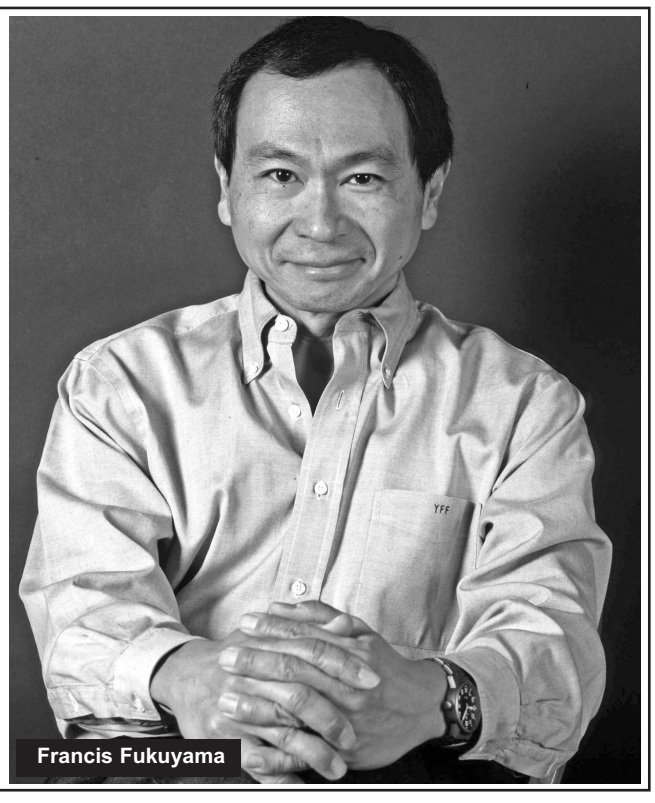

Francis Fukuyama

Istorie economică. Actualitate economică.

Vara anului 1939. O istorie care se repetă? (I)

– Microbii blazării, cupidității și ignoranței în confruntare cu spulberarea speranțelor –

Dan **POPESCU**

urmare din pagina 1

Chamberlaine, primul ministru al Majestății Sale Britanice, la reîntoarcerea în Anglia, pe aeroport, flutura niște hârtii declarând mulțimii care-l ovaționa că: „V-am adus pacea”. Daladier, cu fața sa rotundă de „bon papa”, efigie franțuzească și ea, și îmbrăcat cu un costum fără eleganță, ceea ce nu prea era în structura de genă afișată a oamenilor din țara cocoșului galic, iubit însă mult în Franța, întors acasă, fusese întâmpinat și el cam cu același entuziasm, afirmând cuvinte asemănătoare. În fapt, în frumosul oraș bavarez, Daladier abandonase lui Hitler Regiunea Sudetă, sacrificând, deopotrivă, alături de și sub privirile impasibile ale lui Chamberlaine, aliatul cehoslovac. Din păcate, în sinea sa – ceea ce nu se putea spune despre britanicul Chamberlaine, ci despre opozantul său Winston Churcill – nu era de fel convins că se rezolvase ceva de fond, că Munchen-ul reglase totul și că Europa va avea în continuare ani buni de pace. Presimțea, știa că Hitler vroia mult mai mult și că la rând va veni, cu siguranță, Polonia...

Asigurările date din gură și pe hârtie de Fuhrerul german Adolf Hitler – și care aprecia că acestea, pe el, Hitler, și nici pe Germania nu-l obligă practic la nimic – erau departe de a reprezenta argumente pentru cei care analizau politica Reichului, faptele sale, cuvântările conducătorilor și lucrarea program „Mein Kampf” a lui Hitler publicată cu circa un deceniu și jumătate înainte. Zâmbetele de fațadă, avansate sub veșnica deviză „ceea ce este politic este oricum scuzabil”, chiar dacă contraziceau realitatea, nu o puteau ascunde, nu puteau masca o astfel de realitate, nu puteau ascunde masca, faptele și circumstanțele ei. Acești vestici europeni au fost numiți în timp „Conciliatorii”, în sensul că au făcut concesii lui Hitler, dar a fost vorba de mult mai mult decât atât. Încă de câțiva ani lucrurile luaseră o turnură foarte periculoasă. Trebuie ținut seama că Germania și Italia, după câteva petractări nesemnificative, semnaseră deja „Pactul de oțel”. Iar Hitler deja își formulase, mai mult sau mai puțin discret, mai mult sau mai puțin oficial, următorul obiectiv: Polonia. Deja Benito Mussolini – Il Duce – invadase Albania, iar din Spania lui Franco, învingător la Madrid, un sfert de milion de republicani spanioli se refugiaseră în Franța. Deja von Ribbentrop, ministrul de externe german, prepara, sub directa indicație a lui Hitler, celebrul pact germano-sovietic. Și mai erau destule. Iar dacă câțiva șefi vestici – unii, relativ izolați – erau la curent cu astfel de interpretări, ce se putea spune despre opinia publică respectivă?

O atentă examinare în acest sens o întreprinde Max Gallo, academician, istoric și scriitor francez, în opinia mea de o valoare excepțională, de o limpitudine în gândire și scris de același nivel. Ce superbă carte „Napoleon”-ul său. A publicat mai de mult un studiu privind vara lui 1939 (L'Expres, iulie-august 1978), un studiu pe care l-am recitit recent. Utilizându-l, folosind și propria documentare, am scris rândurile ce urmează...

O paranteză asupra căreia voi reveni spre finalul articolului meu. Iată, de ce mi s-au părut foarte actuale scrierea lui Max Gallo și propriile mele idei aferente acelui timp? Deoarece, așa cum s-a întâmplat deseori în evoluția lumii, a Europei, a economiilor, avem de-a-face cu „o vară 1939” repetitivă. Consistent repetitivă. Repetitivă, acum. Acum când – cu accente mai mult decât dramatice, tragice chiar în România – criza economico-financiară mondială a fost și este abordată, examinată, tratată, concluzionată considerabil superficial de către unii conducători investiți cu reprezentativitate și putere de către votanți. Investiți nu oricum, ci tocmai pentru a acționa eficient atunci când trebuie și unde trebuie. Ceea ce, din păcate, nici nu s-a întâmplat și nici nu se întâmplă. Iar votanții, opinia publică, au o inerție din care cu greu pot ieși. Mai mult, se aud, deseori, opinii deloc neglijabile care se referă și la un posibil război. Ceea ce este iară grav, și mai grav. O ducem, însă, în unele zone, aproape perpetuu – și opiniez că nu întâmplător – într-o sărbătoare, mai mică sau mai mare. Sunt interese mari ce impun abaterea atenției... Dar să revenim la vara anului 1939 și mai apoi din nou la actualitate.

Un uragan criminal se abătea asupra Europei şi a lumii

... În seara de 4 iulie fusese o zi foarte călduroasă, oficialități înalte franceze, invitați de ambasadorul Poloniei, dansau în grădina Ambasadei, printre lampioane și focuri Bengal. Era și expresia solidarității față de această țară cu care Franța – și Marea Britanie – aveau un ferm tratat de alianță, dar și o anume nonșalanță care în circumstanțele respective, potrivnice – pentru cine vroia să vadă – și pentru Polonia, dar și pentru Franța nu-și afla locul. Mai bine s-ar fi făcut o examinare minuțioasă, reală a potențialului de luptă al Poloniei într-o posibilă confruntare cu cel german. Să mai amintim că între Franța și Germania era o dușmănie veche, alimentată, pe la începuturile ei „oficiale”, de campania nemiloasă desfășurată pe la mijlocul anilor 1680 de regele francez Ludovic al XIV-lea în mai multe state germane: de la Coblenz la Freiburg. Francezii au incendiat și distrus locuințe și edificii, aproape au „ras” mai multe sate și orașe, nenumărate violuri, tâlhării, au terorizat populația. Contele de Mélac a devenit o figură simbolică a acestei cruzități franceze. A fost, pe urmă, Napoleon cu marile sale inamiciții, chiar dacă nu inițiale, față de Prusia, înfrângerea nemiloasă a Franței în 1870, apoi deznodământul Primului Război Mondial. Mentalități limitate, lucruri complicate... Era clar că Germania vroia revanșă.

... Cîteva zile mai târziu, în 14 iulie, „Căderea Bastiliei – Ziua Națională a Franței”, pe Champs Elysées, 350 mii de oameni, francezi, Legiunea, „tirailleurs”-ii, totul survolat de 350 de avioane, făceau, în viziunea oficială franceză, o demonstrație de forță pentru prima oară filmată de camere de televiziune, în Paris existând mai mulți abonați. Francezii erau siguri că posedă cea mai bună armată și cei mai buni aliați: „Suntem 106 milioane de oameni la frontiere, din Scoția până în Canada”. „Avem Maginot-ul, germanii nu ne pot învinge”. Avertismentele tânărului general De Gaulle, relevând slăbiciuni ale forțelor armate franceze, îndeosebi în ce privea tancurile, motorizatele, avioanele, erau undeva în urmă. Într-o atmosferă relativ fanfaronardă, cine să le bage în seamă...

O încredere serenică în forțele Franței și în „liniștea” pe care acestea puteau s-o asigure se vădea la tot pasul. Unii, de altfel, deloc puțini, considerau anumite temeri față de Germania ca exagerate. Opinia publică, în mare parte, era câștigată astfel. Marele șansonetist Charles Trenet cânta la radio, la spectacole, la restaurant, în cafenele, în grădini de vară „Y'a d'la joie” („Este veselie”), iar „Colegienii” lui Ray Ventura aproape că înnebuneau un public receptiv la asemenea mesaje cu cântecul „Tout va très bien, Madame la Marquise” („Totul merge foarte bine, doamnă marchiză”). Războiul, în această vară fierbinte a anului 1939, cei mai mulți credeau că era departe, că va putea fi evitat.

Detalii? Dorințele și unele fapte mai mult sau mai puțin semnificative erau privite, interpretate, considerate drept realități de nezdruncinat în calea războiului. Rezerviștii – iată – fuseseră demobilizați în Franța încă din vara trecută, fără să se revină cu nimic acum, deși o serie de evenimente se succedau „într-o manieră sinistră”. Motocicliștii lui Hitler, soldați moderni în „piele și oțel”, intraseră deja, în 15 martie 1939, în Praga. „Lacrimile și disperarea celor care îi priveau rulând disprețuitori în capitala lor erau tocmai prețul păcii momentane, acea pace care bucura încă atunci Parisul și Londra” – scria Max Gallo. În alte părți, mai la sud, alte lacrimi. Mii de refugiați spanioli treceau triști, cum spuneam, frontierele Pirineilor, trupele lui Franco ocupând, încă din 28 martie, Madridul. Tot academicianul istoric Max Gallo arată că „văzând aceste lungi cortegii de femei și bărbați, de bă-

Trupe germane la Praga

trâni și de soldați dezarmați, ne amin-team de Barcelona și Guernica spulberate, atât de distrugător, de sângeros, de atacurile aeriene. Se puteau repeta, iar oamenilor le era frică"...

Mai departe. În 7 aprilie, într-o vinere sfântă, trupele italiene ocupau Albania. O nouă agresiune, un nou succes. Cum oare pacea nu putea da înapoi? Și încă. Când Ciano, ginerele și ministrul Afacerilor Străine al lui Mussolini, va semna cu Ribbentrop, ministrul Afacerilor Străine al lui Hitler, celebrul „Pact de oțel" afirmând: „Nu am mai întâlnit un pact asemănător, este o veritabilă dinamită", reafirmând solidaritatea Italiei și a Germaniei în caz de „complicații de război", conta în ochii multor străini doar ceea ce fostul negustor de vinuri, ministrul lui Hitler, Ribbentrop spunea: „Germania este convinsă de necesitatea unei perioade de pace care nu va trebui să fie inferioară a patru sau cinci ani"... În pofida tuturor acestor evenimente deosebit de grăitoare, a denunțării de către Hitler a acordului naval anglo-german și apoi a acordului germano-polonez, în pofida unui război – și el semnificativ – care se împlânta în inima Chinei, unde trupele japoneze asediau cartierele franceze și britanice ale Shanghai-ului, în pofida unor amenințări din politica germană, tot mai dese și severe împotriva Poloniei, iată că pacea – dacă pace mai putea fi numită – nu părea zdruncinată...

... Aminteam de recepția din 4 iulie de la Ambasada Poloniei din Paris. Au fost invitați și au venit aici mari personalități ale artelor și politicii: doamna Artur Rubinstein și celebrul scriitor André Maurois, printre altele, autor al unei prestigioase „Istorii a Angliei", demnitari și miniștri francezi Paul Reynard, Georges Bonnet, generalul Gamelin, generalissimul armatei franceze, ș.a. Cu toții vroiau să marcheze, în fața lumii, solidaritatea democrațiilor europene cu Varșovia. Era totuși puțin, prea puțin. Era clar că Adolf Hitler își îndreptase net privirile spre panii polonezi. Când a tăiat în bucăți Cehoslovacia, dăduse asigurări polonezilor și Europei că este ultima lui solicitare. Or, acum, când Praga se afla deja în mâinile sale, nu-i mai păsa de asigurări și de alte „petice de hârtie" de acest tip. Contenciosul germano-polonez purta clar un nume: Dantzig. Acest vechi oraș pe malul Balticii, cucerit în 1308 de către cavalerii teutoni, acest oraș bogat, cu case splendide, „patriciene", cu străzi largi, frumos și solid pavate, ale căror nume evocau, deseori, eroi ai istoriei germane, acest oraș, deci, devenise, după Tratatul de la Versailles, în 1919, „oraș liber", separat de Reich printr-un teritoriu polonez, „Coridorul". Or, luarea puterii de către naziști, prin alegeri libere, exacerbase naționalismul german. Influența, brutalitățile naziste se accentuau în „orașul liber". Omul de forță era Gauleiterul local Forster. Au devenit numeroase incidentele între grăniceri, vameși, funcționarii din Dantzig, polonezi, cu cei germani. Deja propaganda ministrului Goebbels, cu tupeul său fantastic bazat esențial pe minciună, afirma: „Ferme germane incendiate în Coridor"; „Polonia, nebunul furios împotriva păcii și dreptului în Europa"; „Varșovia amenință să bombardeze Dantzig-ul". Elefantul și broscuța. Nu mai trebuia altceva și, totuși, „Tout va très bien, madame la Marquise"... Seamănă sigur, într-un alt registru, cu ceea ce a fost la noi în 2008, 2009, 2010 și mai apoi. Când în lume criza economico – financiară venea ca o avalanșă cumplită în vreme ce decidenții noștri anunțau că „nu avem criză", că „economia duduie" („duduia de cât de supraîncălzită era, în prag de explozie), că „nu avem nevoie de împrumuturi de la FMI", pe urmă că „le vom lua fără să le consumăm, doar ca o centură de siguranță" și câte și mai câte enormități de acest tip, „verificate" astfel operativ. Sigur că „și seamănă și răsare". Mai rămânea și rămâne să fie precum în Roma feudalismului, la miezul nopții, când orașul era amplu agresat de ciumă, mizerie, promiscuitate, foamete... Iar crainici umblau pe străzi și anunțau: „E miezul nopții. Locuitori ai Romei dormiți în pace. Papa veghează asupra voastră". La noi ar fi „trebuit" să se strige – mai bine spus să se fi strigat – în condiții de „agresiune" relativ apropiate și când economia se prăbușea vizibil, „Locuitori ai României, dormiți în pace. Guvernanții și decidenții veghează asupra voastră". Chiar dacă nu cu atenție, am adăuga noi, dar foarte atenți cu propriile interese și averi.

(va urma).

Soldați germani înlăturând şi aruncând la pământ barierele de frontieră cu Polonia

P.S.1. În cartea sa de „Memorii", volumul II, colecția „Mărturii", Edit. Eminescu, 1977, București, academicianul Iorgu Iordan aflat prin anii 1920 în Germania și referindu-se la o dezbatere de idei, de atunci, de acolo, avansează, printre altele, câteva considerații de un mare interes și originalitate: este musai ca politicienii să aibă cunoștințe ample de politologie. Iată: „Ceea ce m-a izbit la toți intelectualii cunoscuți de mine la Bonn (mai târziu și la Berlin) era lipsa lor de interes, mai exact spus de înțelegere, pentru problemele politice. Explicația acestui lucru mi-au dat-o, aproape direct, unii dintre dânșii. Politica, spuneau ei, este o știință, la fel cu Filologia, Chimia, Geografia, etc. (Formal aveau oarecum dreptate: universitățile germane aveau catedre de Științe politice!). Prin urmare, continuau ei argumentarea, politică nu pot face, ba chiar nu au dreptul să facă oameni care n-au studiat această disciplină. Cetățenii, indiferent de ocupație și de pregătire, trebuie să aibă încredere în oamenii politici, așa cum au încredere în oamenii de știință (medici, profesori, etc.)". Având în vedere exercițiul de putere, deseori anapoda și analfabetic în fapt, a nu puțini oameni politici de la noi – și nu doar de la noi –, lipsa strategiilor politice ca atare, înclin să dau dreptate marelui filolog român...

P.S.2. În 1962, în Editura Seuil, profesorul francez René Dumont publica volumul „L'Afrique noire est mal partie". Am fost unul dintre cei puțini care l-au studiat pe René Dumont. Este o carte de mare succes atunci ca și acum. Și atunci ca și acum, mai multe din tinerele state africane care își cuceriseră independența nu se remarcau prin progrese de fond. Dimpotrivă, persistau – și continuă să persiste – probleme structurale de securitate alimentară. René Dumont releva astfel țărănimea care, prin exodul spre „mizeria orașelor" și în speranța nerealistă a unei vieți mai bune nu-și mai producea nici măcar hrana pentru ea, cea rămasă la sate, în lipsa reformelor, aflându-se în inerție și prostrație. Tot Dumont arăta că este vorba, deopotrivă, de culpabilitatea, falimentul social, ale unor importante elite locale, de dezinteresul lor pentru probleme agricole și economia reală, de consumarea, fără finalizări așteptate a unor resurse financiare importante, de ajutoare pervertite în direcția unor interese egoiste, etc. Am scris și scriu în lucrările mele despre asemenea lucruri, punând accentul pe faptul că nici acum ele nu prea s-au schimbat. Am fost și sunt dintre cei puțini cercetând astfel. Primesc însă o confirmare a eforturilor mele prin reeditarea recentă a volumului lui René Dumont în aceeași prestigioasă editură franceză. Într-adevăr, și astăzi se confirmă că „L'Afrique noire est mal partie".

Africa, calamități

20 de mărturii: tinerii și cetățenia europeană Impresii dintr-o Vizită de studiu și documentare la București 18 – 19 aprilie 2013

Profilul studenților participanți la proiect: Relații internaționale și studii europene (RISE)

dr. Dan-Alexandru **POPESCU**, ULBS

urmare din pagina 1

Astfel, au fost susținute prezentări și s-au inițiat dezbateri interesante privind subiecte de actualitate de pe agenda social-politică europeană, în medii dintre cele mai benefice pentru un dialog deschis și constructiv. **Institutul European din România și Centrul Europe Direct București, Reprezentanța Comisiei Europene în România, Biroul de Informare al Parlamentului European în România, Ministerul Afacerilor Externe și Universitatea Româno-Americană au sprijinit demersul nostru și au asigurat succesul manifestării.**

Putem aminti, în context, prezentările interactive ale doamnelor Florentina Costache, Diana Filip și Laurența Mereuță, din cadrul Institutului European din România, structură pe lângă care funcționează, de anul trecut, Centrul de Informare Europe Direct București. În continuarea programului, domnul Bogdan Bârlă, reprezentând Biroul de Informare al Parlamentului European, respectiv doamna Ioana Marchiș și domnul Mihai Roșioru, din partea Reprezentanței Comisiei Europene, au trecut în revistă misiunea, obiectivele și activitățile pe care cele doua oficii ale instituțiilor europene și le propun și le derulează în România. Aceștia au pus accentul și pe două teme intens dezbătute în ultima vreme, atât în plan instituțional-politic, cât și la nivelul societății civile, respectiv Spațiul Schengen și Inițiativa cetățenească.

Proiectul i-a avut ca invitați de onoare, în prima zi, pe domnul Leonard Orban, Comisar european din partea României pentru Multilingvism în perioada 2007-2010 și fost Ministru al Afacerilor Europene, participant la masa rotundă găzduită de către Universitatea Româno-Americană și pe domnul Cristian David, Ministrul delegat pentru Românii de pretutindeni, această ultimă repriză de discuții interactive purtându-se într-un cadru solemn, chiar în incinta Ministerului Afacerilor Externe. Numeroasele întrebări adresate distinșilor invitați au demonstrat un viu interes față de agenda politică a unui înalt demnitar român și problematica europeană actuală.

În cele ce urmează, reproducem o serie de gânduri și impresii ale tinerilor studenți din cadrul **Departamentului de Relații internaționale, științe politice și studii europene – ULBS** care, timp de două zile, s-au putut familiariza cu acele teme importante legate de viitorul Uniunii Europene, prefațând, prin contribuția lor, Sărbătoarea Europei, 9 mai 2013:

„Cetățenia europeană aduce cu ea un set de drepturi și valori care, puse în valoare într-un mod corect și responsabil, pot ajuta la dezvoltarea personală a tinerilor. Deviza Uniunii Europene, „Unitate în diversitate", poate fi ilustrată și prin faptul că tinerii studiază acum și călătoresc liber pe teritoriul altor state. Am rămas plăcut impresionată de această vizită de studiu și este o experiență pe care aș repeta-o cu mare plăcere."

Cîndea Doris, RISE anul II

„Este foarte adevărat și trist, totodată, că foarte mulți cetățeni nu-și cunosc drepturile care le revin odată cu dobândirea cetățeniei europene. Unul dintre cele mai mari beneficii este faptul că putem merge liber în orice țară membră a UE. În ceea ce privește dezvoltarea României, sunt încă optimistă și sper ca tinerii să nu mai plece în străinătate pentru locuri de muncă. Îmi doresc să putem găsi aici tot ce avem nevoie."

Roxana Enache, RISE II

„Ca viitor absolvent, având cetățenie română, nu îmi permit să fiu atât de optimistă în ceea ce privește viitoarea mea carieră. Înclin să cred și să sper că cetățenia europeană reprezintă un avantaj pentru mine și pentru alți tineri români."

Dragomir Alexandra, Științe politice III

„Sincer, nu știu la ce să mă opresc, părerea mea este că Uniunea Europeană nu oferă nimic, fără a cere ceva în schimb. Cum m-am schimbat eu de când sunt cetățean european? Sunt, poate, mai bine informată cu privire la ceea ce se întâmplă în alte state, dar nu mă simt copleșită de oportunități. Un aspect pozitiv este acela că acum există liberă circulație și posibilitatea unor mobilități studențești. Dar nu pot spune că sunt mai specială sau că am mai multe speranțe în găsirea unui loc de muncă, doar pentru că sunt cetățean european."

Țolea Aida, SP III

„În calitate de cetățeni europeni avem foarte multe drepturi, printre care dreptul la informare. Vizita de studiu la instituțiile europene din București m-a ajutat să înțeleg mai bine funcționarea UE. Sunt mândră că sunt cetățean eropean și că am onoarea să trăiesc visul altor oameni care au avut încredere în reușita acestui proiect."

Aroneasa Ruxandra Margareta, RISE II

„Cetățenia europeană facilitează schimbul de experiență dintre studenți și ajută la perfecționarea sistemelor de învățământ. Pentru mine, vizita de studiu la București a însemnat o apropiere de instituțiile europene, pentru că doar studiind teoria din manuale nu poți înțelege cum funcționează aceste organisme. Această vizită este un plus pentru cunoștințele mele și un bonus pentru CV."

Robu Ana-Maria, RISE II (Republica Moldova)

„În cadrul vizitei de studiu de la București, am dezbătut pe tema cetățeniei europene și am putut constata cum, în general, tinerii susțin proiectul european, însă există și păreri eurosceptice. Pentru mine, faptul că sunt cetățean european este un motiv de mândrie și, chiar dacă Uniunii Europene i se atribuie numeroase defecte, ea reprezintă o adevărată putere mondială, care susține și promovează egalitatea între cetățeni și între state și drepturile omului."

Țepeș Ovidiu, RISE II

„Diversele vizite la instituțiile europene constituie punctul de plecare către o carieră europeană. Aș putea spune că tinerii profită cel mai mult de statutul de cetățeni europeni. Tinerii sunt bogăția fiecărei țări, prin urmare și bogăția europeană."

Cepăreanu Emilia Maria, RISE II

„Uniunea Europeană se face tot mai simțită în viața cotidiană a cetățenilor ei. În opinia mea, orice cetățean al Uniunii ar trebui să viziteze aceste centre cel puțin o dată, pentru a-și forma o idee cât mai clară despre structura și funcționarea instituțiilor europene."

Fișcă Corina, RISE II

„Cetățenia europeană este un concept destul de fragil. Spun acest lucru deoarece fiecare cetățean înțelege în mod diferit implicațiile acesteia. Am avut ocazia să discutăm cu persoane implicate în diferite proiecte ale Uniunii Europene, care ne-au încurajat și ne-au ajutat să înțelegem mai bine ce este, de fapt, cetățenia europeană".

Borzea Andreea, RISE II

„Este important ca tinerii să fie informați, prin aceasta consolidându-se cetățenia europeană și stimulându-se interesul pentru implicarea acestora în viața cetățenească. Am văzut că informarea se face mai ușor datorită rețelelor de socializare și a forumurilor specializate."

Anonim

„Consider ca noi, tinerii, în calitate de cetățeni europeni, suntem primii beneficiari ai oportunităților oferite de programele UE. Politicile UE pentru tineret facilitează accesul la cunoaștere și, prin urmare, la dezvoltare profesională și personală".

Vasiu Andreea, RISE II

„Vizita de studiu la București a fost un prilej de a face cunoștință cu mediul instituțional european din România. Odată cu această vizită, am reușit să înțelegem mai bine funcționarea acestor instituții și să observăm, la fața locului, obiectul discuțiilor noastre din cadrul cursurilor."

Leluțiu Bianca, RISE II

„Totul începe cu o bună informare, apoi cu o bună structurare și fixare a obiectivelor. În ceea ce privește cetățeanul, informarea joacă un rol important atât la nivel local, cât și în plan european."

Polifronie Monalisa, RISE II

„A fi cetățean european înseamnă să-ți schimbi optica față de o problemă, a fi cetățean european presupune conștientizarea faptului că o problemă a unui stat membru poate afecta un altul, a fi cetățean european implică asumarea unui șir de responsabilități, nu doar față de patria ta, dar și față de Europa."

Gheorghiță Maria, RISE II

continuare în pagina 7

Puncte de vedere

Antioccidentalism

prof. dr. Viorel **ROMAN,** *consilier academic la Universitatea din Bremen - Germania*

Totul începe cu Marea Schismă din anul 1054. Anatemizarea reciprocă a făcut ca și azi ortodocșii se simt duhovnicește superiori occidentalilor și invers, vestul se uită cu condescendență la situația materială din est. Românii sunt cei mai săraci europeni.

O retrospectivă. Cruciații refac în forță unitatea creștină după ocuparea Ierusalimului și Constantinopolului. Dar în loc de buna înțelegere de atunci, toți greco-ortodocșii au o aversiune atavică față de cruciați, occidentali.

Unirea de la Consiliul de la Florența e la fel, de scurtă durată. O discordie în vest facilitează căderea Constantinopolului și astfel, greco-ortodocșii, nolens volens, devin antioccidentali sultanului musulman turc, care trage o Cortină de Fier între creștini.

Inchiziția luptă cu succes înpotriva avorturilor. S-a depășit astfel pierderile din vremea ciumei. Devenind mai numeroși, creștini, occidentali răspândesc apoi Evanghelia pe toate continentele.

Ortodocșii văd și azi numai jumătatea goală a paharului.

Înfrânți la Viena, turcii pierd Transilvania și ortodocși români se uneasc cu Roma, 1700. Înlăturarea statutului de tolerați al ortodocșilor români în Imperiu occidental (azi UE/NATO) nu convine maghiarilor și greco-pravoslavnicilor, care-i vor pe români jos.

Conflictul dintre adepții și adversarii Unirii din Ardeal obligă Viena la trimiterea gen. Bukow cu misiunea de a face pace și cu acest prilej se desființează mănăstirile contemplative, fără școli, spitale etc., fără o activitate utilă în Sfântul Imperiu Roman.

Războaiele napoleoniene îi apropie pe moldovalahi de Europa. Prin cultură, masonerie ei se reorientează spre vest. Cuza și Carol I continuă tendința, dar refacerea unității cu Roma e boicotată de greco-pravoslavnici, în schimb antioccidentalismul promovat, ca azi.

Domnitorul Al. I. Cuza

Regele Carol I

România Mare, opera atât a ideii uniților ardeleni, cât și faptei moldo-valahilor, s-a afirmat uneori că era o construcție cu picioare de lut, pentru că s-a subminat crearea unei mari dioceze române la Dunerea de jos. Cine a trădat, moldo-valahii sau vestul?

În perioada Războiului Rece dintre ortodoxo-comuniști și occidentali, în spatele Cortinei de Fier antioccidentalismul devine politica de stat. În vest nu se facea diferența între ortodox și comunist și pentru că toate prejudecățiile religioase de mai sus deveniseră în est canon laic, dictatorial.

În 1965 a avut loc ridicarea anatemelor la Constantinopol și Roma.

Schisma însă rămâne. Cruciadele, Inchiziția, Unirea, Bukow, prabusirea României Mari și trădarea vestului, ortodoxo-comunismul sunt leitmotivele unuei aversiuni reciproce greu de înțeles, mai ales după Consiliul Vatican II, vizita Fericitului papă Iona Paul II la București și aderarea României la civilizația occidentală.

Ortodoxul și occidentalul văd paiul din ochiul celuilalt, dar nu văd barna din ochiul său?

Puncte de vedere

Germanizarea Europei

prof. dr. Viorel **ROMAN,** *consilier academic la Universitatea din Bremen - Germania*

Chestiunea Germană (1400-) și Chestiunea Orientală (1774-1923) sunt vechi, de aceea e firesc că lumea în criză se întrebă: Se germanizează Europa sau se europenizează Germania? Aparțin greco-ortodocșii de Europa sau de Eurasia?

În Europa/UE piața neagră e de 50% din activitatea economică/PIB, la greco-ortodocși, 25% la catolici și 10% la protestanti. Aceste decalajele de corupție și moneda unică € agravează criza, în care fiecare trage scuza pe turta lui.

Se redeschide Chestiunea Germană, se urmărește din nou distrugerea Europei Centrale, €? Războaiele, de treizeci de ani, 1618-1648, cele napoleoniene, 1799-1815, cele mondiale, 1914-1945, au reușit mereu distrugerea Germaniei.

Integrarea RFG în UE a înpiedicat reapariția Reich-ului. Când, cu sprijinul Rusiei, Germania s-a refăcut brusc, Anglia și Franța au fost împotrivă. Numai dizolvarea armatei germane în NATO și diluarea DM în € a potolit spiritele.

Slăbiciunea PIIGS au împins însă Germania, cu un export de 1.000 de miliarde de €/an, în față. Se va degrada Germania, va disciplina ea Europa? Fără Rusia, Anglia, SUA nu pot prinde în clește, pe două fronturi, Germania, ca 1914-1945.

Germania încotro? La Atena se arde drapelul german și portretul d-nei Merkel e înpodobit cu svastica nazistă. Londra nu renunță la industria ei financiară non-UE. Italia și Spania sunt depășite de competitivitatea și fiscalitatea germană.

Românii stau cu un picior în Europa și cu celălalt în Eurasia. Și cum Moscova întârzie refacerea unității creștine, se pare că moldovenii sunt din ce în ce mai mult asiatici și nici București-ul nu prea are nici un proiect național sau european credibil.

Integrarea românilor în UE/NATO n-a rupt lanțurile grele ale duhovniciei și soborniciei moscovite și constantinopolitane care blochează emanciparea lor. Formularea e din perioada interbelică, când ardelenii sperau ca moldovalahii se vor coace. Dar Stalin lichidează Unirea și îi integrează pe toți într-o satrapie euroasiatică, ale căror urmări sunt și astăzi evidente. Mulți și-o doresc din nou!

Moldo-valahii au fapta unirii, 1859, 1918, dar ideea e a Școlii Ardelene. De aceea încercarea Partidei ortodoxe, FRN, PMR, PCR, FSN, PDSR, PSD, PNL, USL, de a-și însuși și ideea națională e contraproductivă, iar folosirea în dialogul cu vestul a curențelor culturale, a masoneriei, a dinastiei etc. este neconvingătoare, nu pot înlocuii imperativul: Toate drumurile duc la Roma!

Soarta românilor depinde de meandrele Chestiunii Germane și Orientale, cu țeluri diferite. De aceea criza națională se poate depăși numai prin dialogului început la București de Fericitul papa Ioan Paul II și refacerea unității cu Roma.

Roma, Cetatea Vaticanului

20 de mărturii: tinerii și cetățenia europeană Impresii dintr-o Vizită de studiu și documentare la București 18 – 19 aprilie 2013

Profilul studenților participanți la proiect: Relații internaționale și studii europene (RISE)

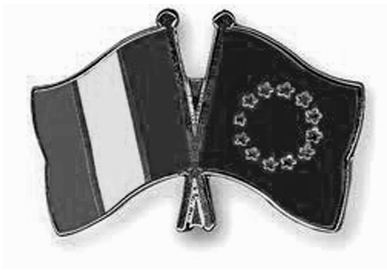

urmare din pagina 6

„Uniunea Europeană a devenit creatoarea păcii și prosperității bătrânului continent și, fie că suntem parte a acestui întreg, fie că nu, precum în cazul statelor dornice să adere (vezi Republica Moldova), sentimentul unui destin comun ne unește. Aflați pentru câteva zile în vizită la reprezentanțele instituțiilor europene în România, identitatea europeană devine mai puternică. „Unitate în diversitate" este mesajul tuturor celor care cred în funcționarea și viitorul Uniunii Europene".

Bodiu Olesea, RISE II (Republica Moldova)

„Rolul acestei cetățenii europene este, în primul rând, acela de a uni oameni, așa cum spunea și Jean Monnet: „noi nu coalizăm state, ci unim oameni"! Consider că vizita de studiu pe care am efectuat-o la București a fost de bun augur, pentru că mi-a permis să aprofundez cunoștințele dobândite la Facultate."

Daniela Klingeis, RISE II

„Oferindu-ne nouă, tinerilor, numeroase oportunități, Uniunea Europeană contribuie la formarea noii generații, prin diversele programe pe care le promovează. Plăcut impresionat de frumoasa primire de care am avut parte, cu ocazia vizitelor la reprezentanțele instituțiilor europene din București, consider că întreaga deplasare a fost un succes, acumulând cunoștințe noi și descoperind îndeaproape mecanismele de funcționare ale Uniunii Europene."

Crăciun Andrei, RISE II

„Tinerii de astăzi ar trebui să se informeze mai bine despre ceea ce înseamnă cetățenia europeană și care le sunt drepturile, pentru a putea cere ca acestea să le fie respectate."

Aspricioiu Alexandru, RISE II

„În urma vizitei de studiu la reprezentanțele instituțiilor europene din România, mi s-au oferit răspunsuri la multe întrebari și, chiar dacă există încă probleme cu care ne confruntăm, mi-a crescut gradul de încredere în Uniunea Europeană și consider că România nu s-ar putea dezvolta, pe anumite planuri, dacă nu am fi în cadrul acestei structuri."

Stoica Alexandra, RISE II

Sperăm și credem că scurta deplasare în capitală a fost un exercițiu de bun augur și extrem de folositor în a le contura studenților viitoare perspective de carieră în sfera Relațiilor internaționale și a Afacerilor europene. Continuăm să promovăm valorile, ideea și spiritul care stau la baza construcției europene, având ca punct de plecare conceptul de „cetățenie activă", leitmotivul prezentului an tematic european.

Despre noi

L'Association européenne SIBIU2020 pour l'éducation et la culture (Asociația Europeană SIBIU2020 pentru Educație și Cultură) își propune să dezbată pe marginea diferitelor subiecte legate de actualitatea europeană și internațională și să răspundă, în mod special, la acele întrebări referitoare la formele de manifestare ale cetățeniei europene, din perspectivă socio-culturală. Organizația este de tipul non profit (*association sans but lucratif* - asbl) și are sediul la Bruxelles, în capitala Belgiei și a Europei, precum și două sucursale, la Sibiu, respectiv la Rennes (Franța). AES-EAS 2020 este formată dintr-o echipă de tineri voluntari din mai multe state membre ale UE, cu spirit dinamic și imaginativ, încurajând un parteneriat activ în scopul creșterii și transparentizării rolului cetățeanului în cadrul mecanismului comunitar de luare a deciziilor. În plină criză sistemică mondială, Asociația SIBIU2020 promovează formula: educație, cultură, tineret, cercetare și sport, o soluție pertinentă de relansare a construcției europene. **Centrul European de Documentare de pe lângă Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu (CDE-ULBS),** purtând labelul Europe Direct, face parte din rețeaua națională a Centrelor europene de documentare *(European Documentation Centres),* sub tutela Reprezentanței Comisiei Europene în România. Acțiunea de față se înscrie în seria manifestărilor anuale derulate sub egida Centrului European de Documentare din Sibiu și vine în sprijinul unei mai bune înțelegeri a procesului decizional și a structurilor instituționale ale Uniunii Europene, încurajând implicarea activă a tinerilor și cetățenilor în cadrul mecanismului comunitar.

În perioada imediat următoare, cele două organisme partenere au demarat un nou proiect, constând într-o **Vizită de studiu și documentare la instituțiile europene și euro-atlantice de la Bruxelles și Luxembourg** (perioada 12-22 iulie 2013). Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați site-ul: ***www.aes-eas2020.eu.***

SOLILOCVII DE DUMINICĂ

Civitas Mediensis (VII)

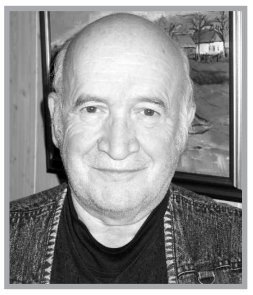

Petru-Ovidiu **DUMBRĂVEANU**

Orașul Mediaș, la începutul secolului XX, număra 1355 de case și avea o populație de aproximativ 8000 de locuitori. Condițiile generale de dezvoltare economică din Transilvania la acea vreme erau asemănătoare pentru aproape toate orașele de talia Mediașului. Datorită unor condiții speciale, orașul de pe Târnave cunoaște transformări esențiale în toate structurile vieții sale. Cea mai importantă modificare s-a produs în domeniul economic. Datorită descoperirii în subsolurile din imprejurimile sale a prețiosului gaz metan, precum și a numeroase materii prime, activitatea economică și socială a fost evident impulsionată. La creșterea economică a contribuit, în mare măsură, existența din belșug în localitate și în satele din împrejurimi a unei forțe de muncă capabile să realizeze produse industriale și de bunuri de consum de

Biserica ortodoxa din cartierul Vitrometan Medias

înaltă calitate.

După Marea Unire din 1918 s-au extins piețele de desfacere a produselor, iar prezența unui capital comercial și bancar și de credit a determinat creșterea numărului de fabrici și intreprinderi.

Din 1918, după introducerea gazului metan, au luat ființă prima fabrică de sticlă cu gaz metan, Fabrica de salam „Fritz Auner și Comp.”, Uzinele de emailat „Westen”, Fabrica de sticlă „Vitrometan”, Fabrica de pielărie și încălțăminte „Josef Karreu și Comp.”, Fabrica de șuruburi „Rosenauer și Comp.”, Fabrica de turnătorie în fier „Emag.”, Uzinele textile I.R.T.I., Arsenalul Aeronautic (A.S.A.M.)

Până la evenimentele din decembrie 1989, industria mediașană, a cunoscut o amplă dezvoltare. Au apărut inteprinderi noi, prin care s-a urmărit creșterea ponderii industriei grele, cu industria constructoare de mașini, prin uriașa întreprindere „Automecanica”, care producea o largă gamă de camioane autoutilitare, autospeciale, marea rețea de intreprinderi ale gazului metan, (8 la număr), Întreprinderea de cherestea și mobilă (C.I.L), Întreprinderea de carne și mezeluri, „Salconserv”, Întreprinderea de Rețele electrice și altele.

Numărul muncitorilor și salariaților cuprinși în fabricile și întreprinderile din Mediaș, a depășit cifra de 42.000 din totalul de 65000. de locuitori. Această configurație demografică, cu pondere muncitorească, a determinat o anume structură spirituală și culturală a orașului.

Aceasta în conformitate cu preceptele lui Marx despre artă, care spunea printre altele că, în comunism, datorită mecanizării, automatizării și standardizării industriei, bugetul de timp liber al oamenilor muncii va fi foarte mare și în consecință aceștia vor avea timp să se ocupe de artă. În concepția sa nu vor mai fi pictori, poeți, actori, sculptori profesioniști, ci oameni ai muncii care vor picta, vor scrie poezii, vor juca teatru, vor sculpta...

Aceste cugetări idealiste, preluate de către ideologii partidelor comuniste, inclusiv din România, au stat la baza proliferării mișcării artistice de amatori.

În Mediaș, ca de altfel în toate orașele hiperindustializate, a proliferat arta de amatori. A funcționat cu mult succes, mai bine de 40 de ani Teatrul Popular, cu secții în limba română și germană, Cenaclurile „Octavian Goga”, „Gaudeamus, „Lanuri” care cuprindeau sub auspiciile lor protegui-toare pe cei mai valoroși poeți și scriitori proveniți dintre rândurile oamenilor muncii din întreprinderile și instituțiile orașului. Cu deosebită notorietate s-a impus Filiala din Mediaș a Asociației Artiștilor Plastici Amatori. Numele unor artiști plastici ca: Ioan Băcilă, Ioan Șarlea, Grigorie Muntean, Viorel Pustianu, Alexandru Vlasin și alții au devenit repere ale creației plastice mediesene.

Uzina Automecanica din Mediaş

Emailul din Mediaş

11 mai 1981. Moartea cântărețului jamaican de “reggae” Bob Marley

Colegiul de redac]ie

Redactor șef coordonator:
DAN POPESCU

EUGEN **IORDĂNESCU**
NICOLAE **EȘANU**
drd. Alin **OPREANA,**
secretar general de redacție

editor
GRUPUL DE PRESĂ CONTINENT
CAMERA DE COMERȚ, INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ A JUDEȚULUI SIBIU
NOBLESSE SRL

ISSN 1841-0707
Tel. 0269/21.81.33,
fax. 0269/21.01.02,
e-mail rondul@rdslink.ro

Articolele apărute în revistă exprimă punctele de vedere ale autorilor, care pot fi diferite de cele ale redacției.